

नेपाल गजेट

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, मार्ग ६ गते २०२३ साल

श्री ५ को सरकार

शिक्षा मन्त्रालय

श्री ५ को सरकारले बनाएको तल लेखिएबमोजिमको नेपाल शिक्षा सेवा (श्रेणी विभाजन, भर्ना र प्रमोशन) नियमहरू, २०२२ सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छः-

नेपाल शिक्षा सेवा (श्रेणी विभाजन, भर्ना र प्रमोशन)

नियमहरू २०२२

नेपाल निजामती सेवा ऐन, २०१३ को दफा ७ र ८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छः-

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (१) यी नियमहरूको नाम नेपाल शिक्षा सेवा (श्रेणी विभाजन, भर्ना र प्रमोशन) नियमहरू २०२२ रहेको छ।

(२) यी नियमहरू तुरुन्त प्रारम्भ हुने छन्।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमहरूमा-

(क) "सेवा" भन्नाले नेपाल शिक्षा सेवा सम्झनु पर्छ,

(७)

आधिकारिकता मङ्गल विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- (ख) “श्रेणी” भन्नाले सेवाको श्रेणी सम्झनु पर्छ,
 (ग) “अनुसूची” भन्नाले यी नियमहरूको अनुसूची सम्झनु पर्छ,
 (घ) “हुने” भन्नाले नेपाल निजामती सेवा ऐन, २०१३ सम्झनु पर्छ ।

३. सेवामारहने श्रेणी र पद:- (१) सेवामा निम्नलिखित श्रेणीहरू रहने छन् र ती श्रेणीहरूमा अनुसूची १ मा तोकिएका पदहरू रहने छन् :-

- (क) प्रथम श्रेणी,
 (ख) द्वितीय श्रेणी,
 (ग) तृतीय श्रेणी,
 (२) सेवाका विभिन्न श्रेणीहरूका अनुसूची १ मा उल्लिखित पदहरूको संख्या शी ५ को सरकारले समय समयमा तोकेबमोजिम हुने छ ।
 (३) शी ५ को सरकारले आदेशद्वारा अनुसूची १ मा आवश्यकतानुसार संशोधन गर्न सक्ने छ ।

४. रिक्त पदको पूर्ति:- (१) सेवामा रिक्त पदको पूर्ति देहायका अवस्थामा देहायबमोजिम गरिने छ:-

- (क) प्रथम श्रेणीको पद रिक्त भएमा द्वितीय श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट प्रमोशनद्वारा,
 (ख) द्वितीय श्रेणीको पद रिक्त भएमा तृतीय श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट प्रमोशनद्वारा,
 (ग) तृतीय श्रेणीको पद रिक्त भएमा नयाँ नियुक्तिद्वारा वा नन् गजेटेड प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट प्रमोशन द्वारा ।

तर-

- (१) संस्कृततर्फ सेवाको कुनै पद रिक्त भएमा संस्कृततर्फ सेवामा बहाल नरहेको कुनै कर्मचारीलाई सो रिक्त पदमा प्रमोशन दिइने छैन ।
 (२) संस्कृततर्फ बाहेक सेवाको अन्य कुनै पद रिक्त भएमा संस्कृत तर्फ सेवामा बहाल रहेको कुनै कर्मचारीलाई सो रिक्त पदमा प्रमोशन दिइने छैन ।
 (३) हाईस्कूल, माध्यमिक स्कूल वा प्रधान पाठशालाका निमित्त रहेको तृतीय श्रेणीको कुनै पद रिक्त भएमा साधारणतः सो रिक्त पदको पूर्ति नन् गजेटेड प्रथम श्रेणीमा बहाल रहेको कर्मचारीहरूमध्येबाट प्रमोशनद्वारा गरिने छ ।

५. नयाँ नियुक्तिको व्यवस्था:- (१) स्वीकृत शिक्षण संस्थाबाट एम.ए. वा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरेको र नेपाल निजामती सेवा नियमावली, २०२१ बमोजिम कुनै अयोग्यता नभएको व्यक्तिमात्र सेवाको तृतीय श्रेणीमा नयाँ नियुक्तिको लागि योग्य भएको मानिने छ ।

(२) सेवाको तृतीय श्रेणीमा नयाँ नियुक्ति भएका प्रत्येक कर्मचारीलाई एक वर्षको परीक्षणकालमा राखिने छ र सो अवधिमा निजले श्री ५ को सरकारबाट निर्धारित गरिएको कुनै प्रशिक्षण पूरा गर्नुपर्ने वा परीक्षा दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो परीक्षण पूरा गरेको र परीक्षामा उत्तीर्ण भएको हुनु पर्छ ।

(३) उप-नियम (२) बमोजिम परीक्षणकालमा राखिएको वा उप-नियम (४) बमोजिम परीक्षणकाल बढाइएका कुनै कर्मचारीहरूको काम सन्तोषजनक छ र निजले उप-नियम (२) मा लेखिएका शर्तहरू पनि पूरा गरेको छ भने श्री ५ को सरकारले निजको नियुक्ति सदर गर्ने छ नियुक्ति सदर नभएका कर्मचारीहरूलाई सेवाबाट हटाइने छ ।

(४) परीक्षणकालमा राखिएको कुनै कर्मचारीको काम सन्तोषजनक नभएमा वा निजले उप-नियम (२) मा लेखिएको कुनै शर्त पूरा नगरेमा श्री ५ को सरकारले निजको परीक्षणकाल एक वर्षको निमित्त बढाउन सक्ने छ ।

(५) यी नियमहरू बमोजिम परीक्षणकालमा राखिएको कर्मचारीको नियुक्ति सदर भएमा सो परीक्षणकालमा रहेको अवधिलाई नोकरीको अवधिमा गणना गरिने छ ।

६. प्रमोशनको निमित्त चाहिने योग्यता:- (१) कुनै स्वीकृत विश्वविद्यालयबाट एम. ए. वा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरेको नभई कुनै व्यक्ति नन् गजेटेड प्रथम श्रेणीबाट गजेटेड तृतीय श्रेणीमा प्रमोशन पाउन योग्य मानिने छैन ।

तर हाईस्कूल माध्यमिक स्कूल वा प्रधान पाठशालाको निमित्त रहेको कुनै पदको लागि बि. ए. वा सो सरहको डिग्री प्राप्त गर्ने कर्मचारी पनि प्रमोशनको योग्य मानिने छ ।

(२) कुनै स्वीकृत विश्वविद्यालयबाट एम. ए. वा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरी सेवाको तृतीय श्रेणीमा कम्तीमा ५ वर्ष काम गरेको नभई कुनै व्यक्ति सेवाको तृतीय श्रेणीबाट द्वितीय श्रेणीमा प्रमोशन पाउन योग्य मानिने छैन ।

(३) कम्तीमा १० वर्ष सरकारी नोकरी गरेको र सेवाको द्वितीय श्रेणीमा कम्तीमा ५ वर्ष काम गरेको नभई कुनै व्यक्ति सेवाको द्वितीय श्रेणीबाट प्रथम श्रेणीमा प्रमोशन पाउन योग्य मानिने छैन ।

७. प्रमोशन समिति:- (१) सेवाको प्रथम श्रेणीमा द्वितीय श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट प्रमोशनको लागि सिफारिश गर्न देहायबमोजिमको एउटा प्रमोशन समिति रहने छ:-

(क) लोकसेवा आयोगको अध्यक्ष वा निजले मनोनीत गरेको लोकसेवा आयोगको एक जना सदस्य अध्यक्ष

(ख) श्री ५ को सरकारको सचिव शिक्षामन्त्रालय सदस्य

(ग) श्री ५ को सरकारको अरु कुनै एकजना सचिव सदस्य

(२) सेवाको द्वितीय श्रेणी तृतीय श्रेणीका कर्मचारीहरू मध्येबाट प्रमोशनको लागि सिफारिश गर्न देहायबमोजिमको एउटा प्रमोशन समिति रहने छ:-

आधिकारिकता मुद्रा विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) लोकसेवा आयोगको अध्यक्ष वा निजले मनोनीत गरेको लोकसेवा आयोगको एक जना सदस्य अध्यक्ष

(ख) श्री ५ को सरकारका सचिव शिक्षा मन्त्रालय सदस्य ।

(ग) सेवाको प्रथम श्रेणीका सबभन्दा सिनियर कर्मचारी सदस्य ।

(३) नन् गजेटेड प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट सेवाको तृतीय श्रेणीमा प्रमोशनको लागि सिफारिश गर्न देहायबमोजिमको एउटा प्रमोशन समिति रहने छः— लोकसेवा आयोगका अध्यक्ष वा निजले मनोनीत गरेको लोकसेवा आयोगको एकजना सदस्य अध्यक्ष

(ख) श्री ५ को सरकारका सचिव शिक्षा मन्त्रालय सदस्य

(ग) सम्बन्धित महाविद्यालयको प्रिन्सिपल सदस्य

तर हाइस्कूल, माध्यमिक स्कूल वा प्रधान पाठशालाका निमित्त रहेको तृतीय श्रेणीको पदमा नन् गजेटेड प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरू मध्येबाट प्रमोशनको सिफारिश गर्ने प्रमोशन समितिमा सम्बन्धित महाविद्यालयका प्रिन्सिपलको सदृश शिक्षा डाइरेक्टर सदस्य हुने छ ।

(४) उप-नियम (१), (२) र (३) अन्तर्गत गठित समितिहरूले आफ्नो कार्यविधि आफैं नियमित गर्न सक्ने छन् ।

६. प्रमोशन समितिले जाच्ने तरीकाः— (१) नियम ७ बमोजिम गठित प्रमोशन समितिले प्रमोशनका सम्बन्धमा देहायका कुराहरूको विचार गर्नु पर्छः—

(क) सिनियोरिटी,

(ख) कामसम्बन्धी गोप्य रिपोर्ट,

(ग) जम्मा नोकरी वर्ष र कतिवर्ष कुन कुन ठाउँ र पदमा काम गरेको र ।

(घ) शैक्षिक योग्यता ।

(२) उप-नियम (१) मा लेखिएका कुराहरूले मात्र पर्याप्त नसम्झेमा समितिले सम्बन्धित कर्मचारीहरूको अन्तर्वार्ता गर्न सक्ने छ ।

(३) उप-नियम (१) मा उल्लेख गरिएका सबै कुराहरू उपर विचार गरी र उप-नियम (२) बमोजिम अन्तर्वार्ता गरिएकोमा त्यसको समेत आधारमा समितिले योग्य योग्य छुट्ट्याई प्रमोशनको लागि योग्य उम्मेदवारहरूको नाम योग्यताको क्रमानुसार सिफारिशसाथ श्री ५ को सरकार छेउ पठाउने छ ।

(४) सिनियोरिटीको क्रम नघाई समितिले प्रमोशनको क्रम निर्धारित गरेमा नेपाल निजामती सेवा ऐन, २०१३ को दफा ८ को उप-दफा २ को खण्ड (क) वा (ख) बमोजिम पर्याप्त कारणसमेत सिफारिशमा उल्लेख गर्नु पर्छ ।

६. सिनियोरिटीः— प्रत्येक श्रेणीका कर्मचारीहरूको आपसमा सिनियोरिटी कायम गर्दा नि-

जहल्लाई सो पदमा नियुक्ति वा प्रमोशन गर्ने गरी श्री ५ को सरकारले निर्णय गरेको मितिले कायम गरिने छ ।

तर:- (क) एकै मितिमा प्रमोशनको निर्णय भएकाहरूको हकमा निजहरूले एक तह मुनिको पदमा काम गरेको अवधिको आधारमा सिनियोरिटी कायम गर्नु पर्छ ,
(ख) एकै सितिमा नियुक्तिको निर्णय भएकाहरूको हकमा लोकसेवा आयोगले सिफारिश गरेको योग्यता क्रमानुसार सिनियोरिटी कायम गर्नु पर्छ ।

१०. कर्मचारीको कर्तव्य:- (१) यी नियमहरूबमोजिम प्रमोशनको निमित्त छानिा सक्ने योग्यता पुगेको प्रत्येक कर्मचारीले श्री ५ को सरकारले मागेको बखत आफ्नो विवरण अनुसूची २ मा तोकिएको ढाँचाको फाराममा भरी सम्बन्धित अड्डा प्रमुख वा विभागीय प्रमुखका समक्ष दाखिल गर्न वा पठाउनु पर्छ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम मागिएको विवरण उचित समयमा पेश नभई कर्मचारीको सम्बन्धमा प्रमोशनसम्बन्धी विचार गर्न समिति बाध्य हुने छैन ।

(३) उप-नियम (१) बमोजिम प्राप्त विवरण शिक्षा सचिवले समिति बसेको बखत सो समितिमा पेश गर्नु पर्छ ।

(४) जानी जानी झुठ्ठा कुरा लेखि वा फरक पारी विवरण पेश गर्ने कर्मचारीले अनुशासन हीन काम गरेको मानिने छ ।

११. अड्डा प्रमुख र विभागीय प्रमुखको कर्तव्य:- नियम १० बमोजिम विवरण पेश हुन आए-पछि सो विवरणमा लेखिएको कुरामा आफूले जानेसम्म कुरा साँचो झूठो के छ सो र अरु आफू कहाँ देखिएको यथार्थ कुरा खुलाई विवरणपत्र पेश गर्ने कर्मचारीको काम-सम्बन्धी गोप्य रिपोर्टहरू समेत सामेल राखी सम्बन्धित अड्डा प्रमुख वा विभागीय प्रमुखहरूले सो विवरण आफू कहाँ दाखिल भएको ७ दिनभित्र श्री ५ को सरकारको शिक्षा सचिव छेउ पठाउनु पर्छ र सोबमोजिमको विवरण पुगेपछि शिक्षा सचिवले पनि त्यस कर्मचारीसम्बन्धी आफू कहाँ भएका कुरा लेखी राख्नुपर्छ ।

१२. विवरण पेश नभएमा पनि प्रमोशन नरोकिने:- कुनै उम्मेदवारको यी नियमहरूबमोजिम दाखिल हुनुपर्ने सबै विवरण म्यादभित्र दाखिल नभए पनि निजका सम्बन्धमा दाखिल हुन आएको विवरण पर्याप्त छ भन्ने लागेमा प्रमोशनको निमित्त निजको हकमा पनि विचार गर्न प्रमोशन समितिलाई कुनै बाधा हुने छैन ।

१३. बचाउ:- (१) यी नियमहरूमा लेखिएको कुनै कुराले निजामती सेवा ऐन, २०१३ को दफा ७ को उप-दफा (३) र निजामती सेवा नियमावली २०२१ को नियम ३.३ बमोजिम विशिष्ट पदको प्रमोशन गर्ने कुरामा बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(२) उप-नियम (१) मा लेखिएदेखि बाहेक अन्य कुरामा यी नियमहरूमा लेखिएजतिमा यी नियमहरूबमोजिम र यी नियमहरूमा नलेखिएकोमा निजामती सेवा नियमावली, २०२१ बमोजिम हुने छ ।

अनुसूची---१

(नियम ३ सम्बन्धी)

प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	तृतीय श्रेणी
प्रिन्सिपल	प्रोफेसर	लेक्चरर, अध्यापक, हाईस्कू-
भाईस प्रिन्सिपल		लका हेड-माष्टर, प्रधान पाठ-
सिनियर प्रोफेसर	प्राध्यापक	शालाका मुख्य शिक्षक
प्रधानाचार्य		
उप-प्रधानाचार्य		
आचार्य		

आज्ञाले-

प्रद्युम्नलाल राजभण्डारी,
श्री ५ को सरकारको सचिव ।